

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Eröss Lajos

a tiszántuli ref. egyházkerület új püspöke.

A tiszántuli egyházkerület árván maradt püspöki székére az egyházak többsége *Eröss Lajost*, a debreczeni tneologiai akadémia tudós tanárát ültette. A választási harcoknak immár vége és nézetünk szerint alkotmányosan folyván le a küzdelem, egyesülnünk kell abban a meggyőződésben, hogy boldog emlékezetű *Kiss Áron* örökébe méltó férfit ültetett a bizalom.

Eröss Lajos értékét nem vonhatja kétségbe senki sem. Gazdag tapasztalatai vannak a gyakorlati lelkipásztorkodás terén, amely tapasztalatokat bizonyosan értékesíteni fogja a püspöki széken is. Tudása széles és nemcsak a theológiában versatus, de a világi tudományokban is otthonos. Egyházának oszlopos tagja, de egyszersmind hívő, élő hittel telt gyermeke. Szereti a munkát, ebben nőtt fel, ez volt szellemének mindennapi tápláléka. Tudásával nem hivalkodott, hanem azt zajtalan csöndességben egyháza javára fordítja. Fanatikusan hisz a protestánsizmus átalakító, tisztító erejében, tud vezér és közkatona lenni egyháza érdekeinek védelmében és mi hisszük, hogy most elnyert magas állásában, midőn hű öre lesz a kálvinista Sionnak, éppen szabadelvű gondolkodásánál fogva kerülni fogja az ütköző pontokat a vallásfelekezetek közt, hanem apostoli lelkülettel a felekezetek között annyira kívánatos béke megerősítésén fog fáradozni. A béke ezen jegyében a haza nyer legtöbbit, már pedig meg vagyunk győződve, hogy *Eröss Lajos* szívében két eszményt egyaránt ápol: *a hasát és egyházát*.

A nemzetek apostola azt mondja: „*Qui episcopatum desiderat, bonum opus desiderat*“. — *Aki püspökséget kíván, jó dolgot kíván*. Ezt a jó dolgot bizonyára szellemi értelemben vette a nagy *Tarsita*, mert abban az időben a püspökség egy volt a vértanusággal. Ma a hit nem kíván vértanukat, de kíván az egyház érdekeit tapintatosan védő egész férfiakat. Igenis jó dolog a püspökség ma is annyiban, hogy módot nyújt egyes kiválasztottaknak érdemet szerezni az egyház körül, azon krisztusi mű felett, melyben egyedül talál nyugalmat a zaklatott szív. Jó és érdemszerző állás a püspökség annak, aki abban nem anyagi javainak gyarapítását és nem személyének önistenítését keresi, hanem a szívek földi és örök üdvösségének előmozdítását, az Ur szőlőjének helyes mivélését és az Ur egyházának dicsőségét.

Ugy tudjuk, hogy *Eröss Lajost* sohasem kötötte le az anyag szertelen keresése. Eszményekért dolgozott és mint ilyen, sohasem került az önösség utvesztőjébe. Magas állásában, hű munkatársai támogatásával bizonyára hasznos dolgokat fog művelni és a református magyar egyházkerület az ő vezetése alatt dicsőséges napokra számíthat.

A püspökválasztás hullámai sok nem szép dolgot hoztak felszínre. Az ellentétek harcában sok oly dolgokat olvastunk, melyet jobban óhajtottunk volna, ha sohasem kerülnek nyomdafesték alá. A pártoskodás tulbuzgalmának tulontulfütött kohójából kerültek ezek elő. Epébe, méregbe mártott nyilak repkedtek a levegőben és a helyi sajtóban sebezve hol az egyik, hol a másik jelöltet. Jóleső érzéssel mondhatjuk, hogy ezen ártalmas nyilak lövöldözését, ezt az egyházi ügyekben méltatlan modort a püspökjelöltek nem helyeselték, éppen a szabad választás tisztasága érdekében.

Meg vagyunk győződve, hogy az eredmény kihirdetésekor elnémul a bántó hang és az új püspöknek úgy barátai, mint ellenfelei elraktározzák a harci eszközöket. Nincs azokra semmi szükség, mert a választás alkotmányosan történt és az eredmény megnyugtató.

A vita hevét váltsa fel a közös buzgalom tüze, nehogy a nagy egyházkerület szenvedjen. Egyet-értő akarat nyilvánuljon meg az egyházi ügyekben. Az egyház jobbjai fogjanak kezét a közös munkára. Ezt követeli a protestáns egyház érdeke és az egyházkerület békés nyugalma.

Mi pedig őszinte tisztelettel üdvözljük új méltóságában *Eröss Lajost*. Adjon az ég működéséhez erőt és munkássága nyomán növekedjék a tiszántuli ref. egyházkerület szellemi és anyagi javakban.

Ad multos annos.

Koncz Ákos.

A városok kölcsönei.

Irta: Várhidy Lajos.

Alig van város, amely kisebb-nagyobb kölcsönre ne szorulna. A magán ember még csak ellehet kölcsön nélkül, azonban a városok a kölcsön felvételét ki nem kerülhetik. Akár Londonról, akár Modorról legyen szó, ha valamely közintézmény létesítését tervezik, mindjárt felmerül a kérdés, hogy honnan lesz rá a pénz? A közintézmények létesítése, tehát a város fejlődése és a városi hiteligeny, tehát a városi kölcsönök szüksége egymásból folynak. — A városok intézményeiket rendszerint beláthatatlan időkre létesítik, vagyis az intézmények terhei is több generációnak a vállaira nehezüljenek.

Minthogy tehát a leggazdagabb város sem foglalkozik tőkegyűjtéssel s így pénztárában annyi készpénz, amennyi a városi közművek létesítésére szükséges — nem áll rendelkezésére, ennél fogva hosszú lejáratu amortizációs kölcsönök felvételéhez folyamodnak. Ezen kölcsön keresés ugyszólván mindannyiszor előáll, valahányszor csak valamelyik városban egy számbavehető közmű létesítéséről van szó. Nagyon természetes tehát, hogy ezen kölcsön keresés kifogyhatatlan, de különösen igen sűrűn fordul elő ezidőszerint, amikor a városi élet egy kis lendületet vett s még sűrűbben fog előfordulni a közel jövőben, ha a törvényhozás, a városok új életerőhöz jutván, lázas sietséggel fognak igyekezni, hogy hiányzó s már annyira sóvárgott közintézményeiket megteremthessék.

Ilyenformán a városok kölcsöneinek miként való lebonyolítása ezidő szerint nagyon fontos és nagyon aktuális kérdés.

Mióta egyik-másik nagy pénzügyintézet az 1897. XXXII. t.-c. által felhatalmaztatott községi kölcsön kötvények kibocsájtására, azóta városaink ezekhez a pénzügyintézetekhez fordultak kölcsönökért.

Ezek a kölcsönök — csekély kivétellel — igen drágának bizonyultak. Amióta pedig ezek a pénzügyintézetek kartellt kötöttek, azóta oly súlyos feltételeket diktálnak a kölcsönt kereső városoknak, hogy a kölcsönök felvétele ugyszólván lehetlenné vált. A kartellben álló pénzügyintézetek beszüntették maguk között a városokat s így történt meg, hogy Sz. város kölcsönt akarván felvenni, ajánlatot kért több pénzügyintézettől. Egy pénzügyintézet válaszolt csak a megkeresésre, az t. i., amelyikhez a kartell szerint be volt osztva, a többi még nem is válaszolt.

Nagyon bölesen tennék tehát a városok, ha addig is, míg e tarthatatlan állapotok megszűnnek, csak a legégetőbb esetben folyamodnak kölcsönhöz s okosan tennék, ha megfogadnák báró Lévy Lajos tanácsát, amit „A kivándorlás és városaink pénzügyeinek rendezése“ c. munkájában a városok figyelmébe ajánlott, hogy t. i. mezőgazdaságaik kezelésével hagyjanak fel s földbirtokaikat parcellázás útján értékesítsék s az ez uton befolyt pénzüsszeget használják fel részint adósságaik rendezésére, részint hasznos beruházások céljaira.

A bankkartell folytán a városok kénytelenek

a külföldi pénzügyintézetekhez fordulni, amint azt M. város meg is tette. Innen azonban az a válasz érkezett, hogy kölcsönt adnak, még pedig olcsó, előnyös kölcsönt, azonban azt kívánják, hogy a városért az állam garanciát vállaljon.

Fejlettebb városainknak még van egy reménye, az t. i. hogy Pozsony, Fiume és Zágráb városokhoz hasonlóan, hiteligenyeik fedezhetése végett önálló kölcsönkötvényeket bocsáthatnak ki.

Ezen reményükben azonban alighanem csalódnak.

Habár az önnálló kötvény kibocsájtására vonatkozó törvény csak az említett három várost részesíti e kedvezményben, mindamellett, amint illetékes helyről értesültünk, más fejlettebb városokra is kiterjesztetik ezen kedvezmény, de valószínűleg csak azután, ha e három városnál a kötvény kibocsájtás beáit. Erre mutat az is, hogy a pénzügyminisztérium az egyöntetű kezelés biztosítása végett olyan szabályzatokon dolgozik, amely, míg egyrészt biztosítani fogja a minisztérium hatékony felügyeleti jogát, másrészt bizonyos egyöntetű kezelést és eljárást honosít meg a kötvények kezelése stb. tekintetében.

Őszintén megvallva nem nagyon lelkesülünk a kölcsön megszerzésének ezen új módjáért. Először is nagyon kevés azoknak a városoknak a száma, amelyek ezen kedvezményben részesíthetnek, mert a törvényjavaslat benyújtása előtt alapos elbírálás alá veszik, hogy milyen célra kell a felveendő kölcsön; hogy vagyonilag elég garanciát nyújt-e az illető város; de különösen, hogy az adminisztrációja áll-e oly magas nívón; hogy a kötvény kibocsájtásával járó fizetési pontosságnak minden kétségét kizáró módon meg fog tudni felelni? De még emellett figyelembe veszik azt is, hogy mily összegre van az illető városnak szüksége, mivel 1—2 millió korona szükségnél nem hajlandó a kormány ezen törvényes kedvezményt megadni, illetve törvényjavaslatot benyújtani.

Nyilvánvaló tehát, hogy ezzel az önnálló városi kötvény kibocsájtásával járó kedvezménynek a városok összessége hasznát nem látja, még ha ez a kedvezmény kedvező volna is, mert csak a nagyobb városok részesedhetnek benne, a közép-nagyságúak és a kisebbek nem. — De még az a város is, amely önnálló kölcsön kötvények kibocsájtására felhatalmazást nyer, drágán fogja azt megfizetni. Először is a kötvények kibocsájtásánál alig hisszük, hogy elérjenek 90% árfolyamot, hiszen még az aranyjáradék sem volt ennyiért értékesíthető. Elég legyen csak reá mutatnunk az elhelyezési nehézségekre, az árfolyam veszteségekre és a piacnak mindinkább gyöngülő felszívó képességére.

Előttünk van a németországi városok példája. Csak a minapában tárgyalták a német városok kiküldöttjei Münchenben e kérdést, amikor is alapos tanácskozás után belátták, hogy a német városok hiteligenyeinek kielégítésére szolgáló önnálló városi kötvény kibocsájtási rendszer tarthatatlan és a jövőre nézve a városi hiteligenyek

kielégítése csak egységes és centralisztikus alapon képzelhető el.

A német városok kiküldöttjei szerint az egyedi orvoslási mód a városi hitelügynek központosítása, ami a következőképp történik: A városok összeállásának s egy egyetemes központot létesítenének. Ez a központi szervezet közvetlene kölcsonöket a városoknak úgy, hogy azok az intézetek, amelyek már eddig is foglalkoznak kommunális kölcsönök engedélyezésével, azok nyújtanák a kölcsönöket a jövőben jelentékenyen jobb feltételek mellett, sőt maga a központi szervezet is vehetne fel kölcsönöket és azokat tovább adná a városoknak. A községi kötelezők sokkal könnyebben volnának elhelyezhetők, mint a városok önnálló kötvényei. A központi szervezet megállapodna a városokkal amortizációs kölcsönök felvétele tekintetében és egységes járadék-papirozt bocsátana ki az összkövetelések alapján. Ez az egységes alapon nyugvó papiros, amely a számtalan eddig forgalomban levő városi kötvények helyébe lépne, a pihenésre kerülő tőkét elhelyezni kívánó közönség bizalmát sokkal nagyobb mérvben nyerné meg, mert azok jelentékenyen piacképesebb és ellenállóképesebb címletek volnának, mint a mai önnálló városi kötvények. Sőt a bankházak, melyekre nézve a ma érvényben levő százféle városi kötvény kellemetlen teherként nehezedik, az egységesített kötvényt szívesen ajánlanák a nagyközönségnek. A központ által kibocsájtott címletek egyenrangúak volnának és belérték szempontjából egyforma elbírálásban részesülnének a birodalmi — és a porosz állami címletekkel.

Csodálkozunk tehát, hogy mikor a gazdaságilag fejlettebb német városok a centralisztikus irányzat mellett foglalnak állást, a mi kormányunk akkor találja időszerűnek az önnálló városi kötvények kibocsájtását.

Figyelmébe ajánljuk városaink intéző köreinek azokat a kérdéseket, amelyeket egyik kiváló szaktekintélyünk, Dr. Gy. M. intézett ez alkalomból a „Magyar Hírlap“ hasábjain a városok illetékes faktoraihoz. Lássuk ezeket a kérdéseket:

Milyen támpontjaik vannak a városoknak a kötvénykibocsátás eredményére, sikerére nézve? Bocsületes meggyőződésük az, hogy minden fő- és mellékkörülménynek alapos mérlegelése után saját polgáraik — mert elvégre másokra semmi esetre sem szabad vagy lehet számítani — a szukcesszive kibocsátásra váró kötvényeket jegyezni és legalább is bizonyos ideig megtartani fogják? Vannak-e arra nézve számításaik, hogy saját polgáraik olyan mennyiségű tőkék felett tényleg is rendelkeznek, amely tőkéknek más rendeltetésük nincs, minthogy jó papirosokba fektetessenek s hogy ez alapon az önnálló kölcsönfelvétel pénzügyi sikere biztosítva lehet? Amennyiben e tőkék előteremtése kizárólag vagy nagy részben a helyi bankoknál és takarékoknál gyümölcsözőleg elhelyezett betétek felmondása útján történhetik meg, van-e a városok intéző köreinek garanciája arra nézve, hogy a jelentékeny részben egészen immobilizált, jelentékeny

részben rövid vagy hosszú lejáratu kölcsönökben elhelyezett tőkeértékek mobilizálhatók legyenek oly módon és időn belül, hogy az sem az egyes intézetek érdekeit érzékenyen érinteni, avagy az intézetek közgazdasági funkciójának teljesíthetőségét megbénítani, sem pedig a helyi és környékbeli lakosságnak, földbirtokosok, iparosok, kereskedőknek anyagi érdekeit veszélyeztetni nem fogja?! És amennyiben erre nézve nincs garanciájuk a városoknak, úgy hogy képzelik el a kötvénykibocsátást? Számítanak-e, számíthatnak-e a helyi intézetek hathatós és kielégítő közreműködésére, esetleg a nagyobb magán bankházak támogatására, végül azokra a fővárosi intézetekre, amelyeknek saját kibocsátmányai nincsenek? Számolnak-e városaink a magyar közönségnek, legfőképpen a vidéken tapasztalható s a járadékokkal és egyéb fix kamatozású címleteinkkel szemben tanusított hihetetlen közönyével? Ez utóbbi körülmény dacára úgy vélik a városok, hogy közönségük a kötvényeket a koronajáradékkal szemben előnyben fogná részesíteni? Arányban áll-e a kibocsátással járó tetemes költség és az árfolyamveszteség a másik oldalon várható és előttünk ismeretlen jellegű előnyökkel?! Ki fogja a tőzsdén az árfolyampolitikát irányítani és a kurzust miképpen fogják a városok kritikus időkben fentarthatni.

Nálunk a törvényhatósági jogu városok Aradon tartott polgármestéri értekezlete foglalkozott a városi hitelügyek központosításának a kérdésével s ez alkalommal az értekezlet a szövetkezeti alapon való társulás mellett foglalt állást.

A szövetkezeti alapon való megoldás azonban kivilhetetlen, mert az összes városok egyetemleges felelősségével volna megoldható, ami aligha elérhető.

Nézetünk szerint is központosítás útján, de állami garancia mellett, egységes községi kötelezők kibocsájtása alapján — a városok alapítandó bankja útján — volna megoldható e kérdés.

Az állami garancia elvállalása nem járna vesztélylyel az államra nézve, mert hiszen a belügyminiszter mint főfelügyelő hatóság útján mindig módjában állana a kormányának figyelemmel kíséreni a városok vagyoni állapotát, mindig módjában állana a legszigorubb ellenőrzést gyakorolni, hogy a városok könnyelmű adósságsinálásba ne keveredjenek, hogy fizetési kötelezettségeiknek pontosan megfeleljenek stb.

Mivel a városok kölcsöneinek lebonyolítása így egy kézben volna, a községi kötelezők könnyebben volnának elhelyezhetők, a városok a lehető legelőnyösebb feltételek mellett juthatnának kölcsönökhöz, a kibocsájtási és kezelési költség redukáltatnék s a városok eddigi sokféle-fajta kölcsönei előnyösen konvertáltathatnának.

A városok kölcsöneinek kérdése, illetve a városok hitelügyének rendezése a városok gazdasági és kulturális életére oly fontos és sürgős feladat, amely megérdemli, hogy a városok, a pénzügyi szakkörök, de különösen a kormány mielőbb behatóan foglalkozzanak vele.

Néhány szó a színházról.

Írta: Koncz Ákos.

Néhány nap múlva megnyílik színházunk. Az igazgató bemutatta tagjainak névsorát és az előadandó darabok műsorát. A színügyi-bizottság nem valami applausussal fogadta se az egyiket, se a másikat, mi azonban megnyugvással hisszük, hogy *Zilahy Gyula* minden erejével igyekezni fog a városnak nagy áldozatokba kerülő eme egyetlen kulturintézetét régi dicsőségéhez mértén vezetni.

Ez alkalommal nem is a színház művészi vezetéséről és tisztjéről kívánunk beszélni, hanem a színház anyagi ügyeiről és pedig a következőkben:

A mindennapi tapasztalat igazolja, hogy színházunk mostani állapotában nem felel meg rendeltetésének. Szűk minden tekintetben és ma már arról kell gondoskodnunk, hogy ezen a bajon lehetőleg gyorsan segítsünk. Ez a segítség pénz-áldozatot kíván, szerencsére azonban a színház-bővítés kérdése megoldható oly módon, hogy az nem kerül a városnak egy fillérjébe sem.

Van ugyanis készen egy terv, mely praktikusán kívánja megoldani a színház kibővítését és átalakítását. Ezen terv szerint mindazt, ami avult a színpadon és nézőtéren, eltávolítanák. A mostani széles, hely tekintetében eléggé ki nem használt páholyokat átalakítanák és így módon 27 új páholy alakulna, mely a három bérleti napot véve fel 81 színházbérletet juttatna bérlethez. Átalakítanák a színház körfolyosóját, mely most veszedelmesen szűk, megszűnnének a páholyok előrészei, melyekre egyáltalán nincs szükség és amelyek éppen ezért modern színházaknál már nem láthatók. Teljesen vasszerkezetből állana a színpad, ami tűzbiztonsági szempontból szintén kívánatos. Egyszóval a terv egy modern színházberendezést tüntet fel, mintegy 400,000 korona költséggel.

Ez a költség kölcsön útján volna fedezendő. Törlesztése pedig azon összegből telnék ki 50—60 év alatt, melyet a város ez idő szerint készpénzben ad az igazgatónak. Ennek ellenszolgáltatásképpen a város megengedné az összes helyek árának mérsékelt felemelését. Ez annyival inkább lehetséges, mert a debreczeni színházi helyárak ez idő szerint igen alacsonyak.

Ily módon a színház igazgató jövedelme emelkednék úgy, hogy a színház építésére felveendő kölcsön törlesztésére évenként 10.000 koronát fizethetne a város házipénztárába. Emelkedő jövedelméből a legjobb művészi erőkből szervezhetné társulatát és a mi jó közönségünk, amely selejtes színházi szezonokban is megtölti a színházat, egy művészi nivón álló színház támogatásától nem vonná meg hozzájárulását.

Ezen átalakítási tervet azért is helyes, mert ennek keresztülvitele nem akasztaná meg az előadásokat, míg ellenben, ha egy teljesen új színházat akarnánk építeni, az, eltekintve a milliós kiadásról, azt eredményezné, hogy vagy szünetelnének az előadások az építkezés tartama alatt, ha az új színház a jelenlegi helyén épülne, vagy

pedig másutt kellene építkeznünk. Ez utóbbi esetben mire használnánk fel a mostani színházat, mely a szakértők véleménye szerint egy szépen megszerkesztett épület. Lerombolni könnyelműség volna, míg átalakítása egyéb célokra oly költséget emésztene fel, amely semmi esetre sem volna megokolt. Végül a színháznak szebb és alkalmasabb helyet a mostaninál nem is találunk.

Az átalakítás terve tehát gazdasági tekintetben legelőnyösebbnek ígérkezik és a fentebb említett pénzforrások felhasználásával nem rakunk újabb terhet a városra és az új alkotás és ennek modern alakban való berendezése önmagát törleszti le.

A mostani állapotban nem maradhat színházunk, mert színpadja sem a modern technika szerint van építve, berendezése czélszerűtlen és avult benne minden. Időről-időre tatarozhatjuk, de így módon sehogysem oldjuk meg a függő kérdéseket.

Az átalakítás mellett nyomósan szól a fentebb említett körülmény, hogy ez esetben a szezon nem veszjük el, vagyis nem leszünk színház nélkül, mondjuk egy éven át. Nem pedig azért, mert az egész belső berendezést el lehet készíteni a színházon kívül és mikor a szezonnak vége van, hozzá lehet fogni a falak átalakításához és gyors munkával a nyári hónapokban ezzel elkészülvén, a mostani berendezést kiemeljük és az újat helyére rakjuk. Legfeljebb az eshetik meg, hogy a téli szezon április 1-én befejezzük és az újat november 1-én nyitjuk meg. Hat hónap alatt el lehet végezni mindezt anélkül, hogy megakasztanánk a színházba járást.

Igen óhajtanánk, ha minél többen szólnának erről a kérdéstről. A terv tetszetős és reális alapokon nyugszik és ami fő, egy modern színházat ígér anélkül, hogy a városnak újabb áldozatot kellene hozni. Az nagyon természetes, hogy mi a színházat bérlet igazgató anyagi hozzájárulását is kívánjuk ezen kérdés megoldásánál, mert a páholyoknak szaporodásával és a helyárak emelkedésével nagy bevételhez jut az igazgató.

És ezt a tervet azért is ajánljuk, mivel ez az egyetlen mód a most létező bajokon segíteni. Mert bármiképpen is óhajtjuk színházunk új berendezését, bővítését, bármennyire szívesen is fekszik a művészetnek szép hajlékot emelni, egész határozottsággal tiltakoznánk az ellen, hogy ezen átalakítás a város pénzén történjék. Ilyen kiadással ma, midőn nagy alkotások várnak megvalósításra a várost nem lehet megterhelni.

Táplálja, nevelje és tegye nagygyá, széppé a színházat magának a színháznak anyagi ereje!

Városunk világitási vállalata.

— Az 1909. évi költségvetés. —

Városunk világitási vállalatának gázüzeme évről-évre emelkedik és a házi kezelés ellenzői is belátják, hogy mennyire okosan gondolkoztak azok, akik ezen vállalatot kivették az idegen kezekből, jövedelem gyarapodást adva ezáltal a házipénztárnak.

Az eredmény kétségkívül a vállalat gondos vezetésének köszönhető. *Körner Adolf* tanácsnok és *Debreczeni Jenő* igazgató a vállalatot annyi szeretettel és tudással szolgálják, hogy nem lehet kételkednünk, miszerint a város ezen vállalata valóban évről-évről nagyobb és dusabb forrásává válik a közjóvedelemnek.

És amellett, hogy a vállalat anyagi haszonnal működik, világításunk az ország egyik legjobb világítása. A hálózat immár az egész városra kiterjed és a vállalat sokoldalú intézkedéseivel arra törekszik, hogy e tekintetben, valamint a különböző kívánások teljesítésével a vállalat iránt minél nagyobb bizalmat ébresszen.

A vállalat 1909. évi költségelőirányzata a világítás mindkét nemét a *gázt és a villamot* tárgyalja és részletezi. Egész terjedelemben hozzuk az előirányzatot magát azért is, hogy lássa olvasóközönségünk, hogy törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk többségeinek azon határozata, melylyel a világítást házi kezelésbe vette — valóban helyes és célra vezető intézkedésnek bizonyul.

A) Várható termelés.

Gáz:

1	Utca világítás; 1020 lámpa, melyből éjféli után 360 marad égve; — kereken 3.132,000 világítási óra, vagyis	375,000 m ³
2	Órán át való fogyasztás	1.400,000 „
3	A vállalat fogyasztása	60,000 „
4	Veszteség kb. 6 ^o /o-a a termelésnek	120,000 „
	Együtt	1.955,000 m ³

Villamos:

5	Utca világítás; 48 ivlámpa esti 11-ig és 150 db 32-es izzólámpa egész éjjel	86,000 Kw
6	Órán át való fogyasztás	242,000 „
7	A vállalat fogyasztása	22,000 „
8	Veszteség; kb. 20 ^o /o-a termelésnek	70,000 „
	Együtt	420,000 Kw

B) Kiadások.

I. Anyag és munkabér a gázgyártásnál.

9	Szén; 1.955,000 m ³ légszesz fejlesztéshez 28·5 m ³ -es destillationál, kereken 68,600 mázsa à 3·50 korona	240,100 K — f
10	Pirszén; kemence és kazánfűtésre 100 m ³ gázhoz 70 kg. à 3·50 korona	47,600 K — f
11	Munkabér; 100 m ³ gázhoz 1·20 korona	23·460 K — f
	Együtt	311,160 K — f

II. Anyag és munkabér a villamos áram fejlesztésénél.

12	Szén; 420,000 kilowatt órához 16,800 mázsa kw.-ként 4 kg. szén, 2 koronás árban	33,600 K — f
12	Kenő és tisztító anyagok, a szén árának kerek 10 ^o /o-a	3,400 K — f
14	Munkabér 1 kw.-ra 3 fillér	12,600 K — f
	Együtt	49,600 K — f

III. Üzemi kiadások (gyárfenntartás) a gáznál.

15	Udvar és épületek	5,000 K — f
16	Gázkemence	6,000 K — f
17	Légszesztartányok	1,000 K — f
18	Gázgyári gépezetek	4,500 K — f
19	Gázcsőhálózat	3,500 K — f
20	Műhely és szerszámok	2,000 K — f
	Együtt	22,000 K — f

IV. Üzemi kiadások a villamosnál.

21	Udvar és épületek	3,000 K — f
22	Villamos gépezetek	2,000 K — f
23	Villamos vezeték hálózat	3,000 K — f
24	Műhely és szerszámok	1,000 K — f
	Együtt	9,000 K — f

V. Utcai világítás.

25	Lámpafelügyelet	2,400 K — f
26	Lámpagyújtók	16,000 K — f
27	Gázlámpák fentartása	2,000 K — f
28	Villamos lámpák fentartása	1,500 K — f
29	Lámpagyújtó tanya bére és a fentartása	1,800 K — f
	Együtt	23,700 K — f

VI. Fuvartartás.

30	Kiadások fuvarozásra	4,500 K — f
----	--------------------------------	-------------

VII. Fizetések.

31	Igazgató	4,800 K — f
32	Mérnök	4,000 K — f
33	Könyvvezető	3,300 K — f
33	Pénztárnok	2,000 K — f
35	Irodatiszt	1,800 K — f
36	Pénzbeszedő	1,460 K — f
	Együtt	17,360 K — f

VIII. Általános kiadások.

37	Biztosítás	3,000 K — f
38	Adók és illetékek	8,000 K — f
39	Bélyeg költségek	4,000 K — f
40	Nyomtatványok és üzleti könyvek	2,500 K — f
41	Posta, távirat, telefon	1,600 K — f
42	Könyvtár, lapok, folyóiratok	1,000 K — f
43	Utazások	1,500 K — f
44	Betegpénztár	6,000 K — f
45	Szolga és kapus	1,600 K — f
64	Rendkívüli és vegyes kiadások	8,000 K — f
	Együtt	37,400 K — f

IX. Engedmények.

47	%-os engedmények gázfogyasztóknak	4,500 K — f
48	%-os engedmények villamos fogyasztóknak	3,000 K — f
	Együtt	7,500 K — f

X. Behajthatatlan követelések.

49	Behajthatatlan követelések a gáznál	500 K — f
50	Behajthatatlan követelések a villamosnál	500 K — f
	Együtt	1,000 K — f

XI. Kamatterhek.

51	A villamos építkezést terhelő kölcsönök kamatai	55,000 K — f
	Együtt	55,000 K — f

XII. Városi üset.

52	Helyiség bére és fentartása	2,500 K — f
53	Személyzeti kiadások	46,000 K — f
54	Behajthatatlan követelések	5,000 K — f
	Együtt	49,000 K — f

C) Bevételek.

I. Légszeszeladás.

55	Utcavilágítás	10 fill.	37,500 K — f
56	Városi épületek	10 „	8,500 K — f
57	Motor és fűtés	16 „	32,000 K — f
58	Színház	20 „	6,000 K — f
59	Kulturális intézetek	20 „	20,000 K — f
60	Államvasut	21 „	21,000 K — f
61	Dohánygyár	21·6 „	8,640 K — f
62	Egyéb világítás	26 „	202,800 K — f
	Együtt		336,440 K — f

II. Villamos eladás.

63	Utcavilágítás	25 fill.	21,500 K — f
64	Városi épületek	25 „	1,250 K — f
65	Motor	25 „	16,750 K — f
66	Kulturális intézetek és színház	40 „	8,000 K — f
67	Államvasut	32·5 „	19,000 K — f
68	Egyéb világítás	60 „	54,500 K — f
	Együtt		121,000 K — f

III. Melléktermékek.

69	Pirszén; 68,600 mázsa szén után 60 ^o / _o à 3-50 korona	144,060 K -- f
70	Kátrány; szén után 5 ^o / _o à 5 korona	17,150 K -- f
71	Ammoniak termékekért	1,000 K -- f
	Együtt	162,210 K -- f

IV. Városi üzlet.

72	Kiadások megtérülése a berendezéseknél	49 000 K -- f
	Együtt	49,000 K -- f

D) A légszessnél

Kiadások

I.	fejezet, 9—11. tételek	311,160 K -- f
III.	" 15—20. "	22,000 K -- f
V.	" 25—28. "	22,200 K -- f
VI.	" arányos része	3,000 K -- f
VII.	" " "	11,560 K -- f
VIII.	" " "	24,930 K -- f
IX.	" 47. tétel	4,500 K -- f
X.	" 49. tétel	500 K -- f
	Együtt	399,850 K -- f

Bevételek

I.	fejezet, 55—62. tételek	336,440 K -- f
III.	" 69—71. "	162,210 K -- f
	Együtt	498,640 K -- f
	Felesleg	98,800 K -- f

A villamosnál

Kiadások

II.	fejezet, 12—14. tételek	49,600 K -- f
IV.	" 21—24. "	9,000 K -- f
V.	" 29. tétel	1,500 K -- f
VI.	" arányos része	1,500 K -- f
VII.	" " "	5,800 K -- f
VIII.	" " "	12,470 K -- f
IX.	" 48. tétel	3,500 K -- f
X.	" 50. "	500 K -- f
XI.	" 51. "	55,000 K -- f
	Együtt	138,870 K -- f

Bevételek

II.	fejezet, 63—68. tételek	121,000 K -- f
	Hiány	17,870 K -- f

Városi üzlet.

Kiadások

XII.	fejezet, 42—54. tételek	49,000 K -- f
------	-----------------------------------	---------------

Bevételek

IV.	fejezet, 72. tétel	49,000 K -- f
-----	------------------------------	---------------

Megjegyzések.

- Az utcalámpák száma 1909-ig 1020-ra emelkedik.
- A vállalat fogyasztásának emelkedését az okozza, hogy a villamos telepen is vannak gázlámpák és kandallók elhelyezve, valamint a gázgyárban is lesznek villamos motorok és lámpák.
- Emelkedés indokolása az előbbi pontokban.
- A kisebb veszteség ^o/_o vele jár a telep növekedő kihasználásával.
- 9—10. A szén és pirszén ára emelkedett az előző évhez képest.
12. 1909-re valamivel gyengébb, de lényegesen olcsóbb szénet biztosítottunk az 1908-ra előirányozottnál.
15. 1908-ra az összes épületek költsége ide volt felvéve, míg most a villamos épületek a 21-ik tétel alatt vannak.
- 16—19. Az 1909. évi munkaprogramnak megfelelőleg.
- Az előirányzat csökkenésének indokolása ugyanaz, mint a 15-nél. A többi 24. alatt.
- 25—29. A kiadások emelkedését az utcalámpák szaporodása okozza.
- 31—36. A fejezetből elhagyatott a gázmester és villamos főgépész fizetése. Ezek a 11., illetőleg a 14. tételben foglaltak bent.
- 37—46. Az eltérés az előző költségvetéshez képest nem nagy. Azt is az üzlet fejlődése okozza.

47—48. Az előbbi pontokhoz hasonló az indokolás.

51. A villamos telep és ennek tovább fejlesztése az 1909. évben már előre láthatólag 1 millió korona körüli tőkét fog lekötöni, melynek kamatai vannak az előirányzott tételbe foglalva.

52—54. A városi felszerelési üzlet a villamos szerelések által nagyobb forgalmu lesz, mint eddig volt. Ezen üzletágnál hasznót nem irányozunk elő, mert a felszereléseket lehetőleg saját költségünkben akarjuk a fogyasztók rendelkezésére bocsátani.

65—62. A várható fogyasztásnak megfelelőleg.

63—68. Ugyanugy. Megjegyzendő, hogy a város fogyasztása (63. és 64. tételek) a villamosnál is, — úgy, mint a gáznál — az előállítási árban lenne a vállalat részére megtérítendő és 1909-ben még valószínűleg nagyobb lesz 25 fillérenél. Hogy azonban város házipénztára ne terheltesse nagyon, az egységárat az előirányzott nagyságban vettük fel.

69. A pirszén árának emelkedése arányos a szén árával. (Lásd 9. és 10. pont.)

71. Uj tétel. Az 1903. évben létesített ammoniak só gyár eredménye.

72. Haszon nincs előirányozva. Lásd az 52—54. pontokat is. Kelt a világitási bizottságnak 1908. évi szeptember 4-én tartott 131. sz. üléséből.

Körner Adolf,
tanácsnok, elnök.

Debreczeni Jenő,
gépészmérnök, igazgató.

Debreczen virilis városatyái.

Rendes tagok.

Alább közöljük a virilisták teljes névjegyzékét a póttagokkal együtt. A *-gal megjelölt tagok adóját a törvény értelmében diplomájuk, kamarai beltagságuk, vagy más képesítések alapján kétszeresen számították.

Kardos László kereskedő 9911 korona*, Zádor Lajos vezérigazgató 9727 korona*, Simonffy Imre nyug. polgármester 8426 korona*, Fürst Ödön kereskedő 6980 korona*, Áron Jenő kereskedő 6398 korona*, Rickl Géza földbirtokos 5935 korona, Vecsey Zoltán földbirtokos 5279 korona. Gyöffy Aladár kereskedő 4990 korona*, Ujfalussy József dr. 4821 korona*, Szikszay Lajos építész 4724 korona*, Aufrecht Vilmos malomtulajdonos 4274 korona, Németh András bérlő 4198 korona, Áron Miksa szesznyagkereskedő 3974 korona, Falk Lajos bankár 3972 korona*, Szabó Kálmán képviselő 3845 korona*, Sesztina Jenő kereskedő 3598 korona*, Szalay József táblabíró 3541 korona*, Koszorus Lajos ügyvéd 3536 korona*, Hutflész Kázmér földbirtokos 3457 korona, Kontsek Géza kereskedő 3352 korona*, Rickl Antal földbirtokos 3087 korona, Geiger Simon terménykereskedő 3081 korona, Gajzágó Béla dr. táblai tanácselnök 3040 korona*, Kovács József polgármester 2983 korona*, Weichinger Károly kávé, háztulajdonos 2950 korona, Ungvári József sértéskereskedő 2935 korona, ifj. Kertész István földbirtokos 2846 korona, Móricz Ferenc keresk. 2741 kor., Szántó Sámuel dr. tanár 2681 kor.*, Fried Emil bérlő 2675 kor., Nagy Lajos dr. ügyvéd 2622 kor.*, Szilcz Ferenc gyógyszerész 2559 korona*, Szentesi János birtokos 2552 korona*, Jámor János birtokos 2545 korona Horváth János fakereskedő 2540 korona, Tüdös János dr. takarékp. ügyész 2530 korona*, Lofkovic Márton dr. bankigazgató 2516 korona*, Hauer Bertalan szállodás 2458 korona, Harangi Sándor birtokos 2431 korona, Sabó Lajos ny. igazgató 2372 korona*, Lesván Adorján kir. közjegyző 2341 korona*, Vilmos Béla vegyész 2265 korona, Gáll Ferenc háztulajd. 2262 korona, Nagy Jakab sértéskereskedő 2262 korona, Horváth István birtokos 2251 korona, Porubszky Jenő táblaelnök 2160 korona*, Kondor

Zigmond bíró 2139 korona*, Stegmüller Árpád építész 2137 korona*, Jóna János 2116 korona, Horváth Tamás birtokos 2109 korona, Bilkei Kövesdy Imre birtokos 2101 korona, Muraközy László gyógyszerész 2090 korona*, Tóth István építész 2073 korona, Kenézy Gyula dr. igazgató 2068 korona*, Sz. Szabó László dr. ügyvéd 2057 korona*, Csanak József kereskedő 2030 korona, Csanak János földbirt. 2007 korona.

2000 koronán alul.

Kocsár Gábor ügyvéd 1985 korona*, Csikos Sándor dr. orvos 1968 korona*, Debreczeni Jenő igazgató 1966 korona*, Gara Alajos bérlő 1961 korona, Komlóssy Dezső ny. t. bíró 1947 korona*, Hajdu Gyula ügyvéd 1933 korona, Győry Kálmán hiv. főnök 1930 korona*, Kállai Sándor birtokos 1813 korona, Rottler Béla táblabíró 1896 korona*, Balogh István birt. 1888 korona*, Gyarmati István sertés ker. 1879 korona, id. Zöld János birtokos 1822 korona, Lusztig Károly ker. 1818 korona*, Riesz Henrik gyáros 1813 kor.*, Komlóssy Arthur ügyvéd 1809 korona*, Magoss György dr. tiszti főügyész 1805 korona*, Gebauer Károly gyáros 1791 korona, Fáy Márk dr. orvos 1784 korona*, Szép József birt. 1750 korona, Rusenfeld Salamon bérlő 1787 korona, Balogh István 1743 korona*, Debreczeni Lajos hentes 1733 korona*, Kenyeres Károly birt. 1730 korona, Bruckner Ernő dr. orvos 1719 korona*, Lukács Emil ügyvéd 1703 korona*, Szilágyi Imre ügyvéd 1648 kor.*, Molnár István birtokos 1644 korona, — Fleischmann Mór ker. 1638 korona*, Polgári Bálint birt. 1633 kor., Láng Sándor dr. orvos 1629 korona*, Vecsey Viktor gyógyszerész 1624 korona, Frohner Géza főkönyvelő 1603 korona, Petzkó Ernő dr. tanár 1595 korona*, Sz. Nagy Kálmán dr. orvos 1586 korona*, Megyery Pál dr. ügyvéd 1581 korona, Vadon Sándor ügyvéd 1565 korona*.

Pótlagok:

Bányai Péter 1559 korona, Kiss Mihály 1527 korona, Löfkovics Arthur 1515 korona*, May Arthur 1512 korona, Polgári József 1497 korona, Uhlarik Béla 1497 korona*, Vargha Elemér dr. 1489 korona*, Hochfender Jakab 1453 korona, Kaszanyitzky Artur 1452 korona, K. Tóth Kálmán 1440 korona*, Leitner Adolf dr. 1425 korona*, Kovács Aladár vendéglős 1422 korona, Hegedüs Ferenc 1402 korona, Ekli József 1400 korona, Kertész János 1400 korona, Kola János dr. 1365 korona, Balog István 1341 kor., id. Kertész István 1338 korona, Laczka László 1318 korona, Lindenfeld Ignác 1304 korona, Szávay Gyula 1290 korona*, Kovács Gyula 1282 korona, Kertész Imre 1272 korona, Balog István 1257 korona, Kerekes Géza 1243 korona.

Az ujak és akik kimaradtak:

A virilis jogu városatyák jövő évi névjegyzékében az ideikez képest némi változás észlelhető, amennyiben több virilista kibukott s helyébe ujak jöttek. Kimaradtak: Szentkirályi Tivadar, Tafler Ignác, Szikszay Lajos, K. Tóth Kálmán, Uhlarik Béla, Simonffy Emil, Kardos László, Tóth János, Kertész János, Kiss Mihály, Ekli József, Grósz Nagy Ferenc, Hochfelder Jakab, Hegedüs Ferenc, Bányai Péter, Balog István, Molnár Mihály és Erdei István. Az ujak között szerepelnek: Porubszky Jenő táblaelnök, Kondor Zigmond bíró, Löfkovics Márton, Megyery Pál, Lusztig Károly, Stegmüller Árpád, Szilcz Ferenc, Vilmos Béla, Vecsey Viktor, Győry Kálmán, Fáy Márk, Sz. Szabó László dr.

Hirek.

— **Kinevezés.** A király Stankovics János gazdasági akadémiai tanárnak, a gazdasági szakoktatás terén szerzett érdemeiért a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta. A kitüntetettet szívünkkel üdvözljük.

— **A városi tanács figyelmeztetése.** A városi tanács falragaszokon hívja fel a lakosságot a kolera veszedelem ellen való óvintézkedésekre. Hisszük, hogy a közönység a maga és embertársai érdekében megszívleli a figyelmeztető szót. Különösen ajánlatos a mértékletes életmód és házak, ezek udvarainak és mellékhelyiségeinek tisztántartása.

— **A jog- és pénzügyi bizottságból.** A jog- és pénzügyi bizottság folyó hónap 21-én ülést tartott Vecsey Imre főjegyző elnöklésével. A bizottság a csatornázási és vízvezetési szabályrendeletnek a miniszter által kifogásolt pontjait tárgyalta. Nem is lett volna az ülés teljes, ha Márton Imre halasztási indítvánnyal nem hozakodott volna elő. Terve azonban nem sikerült, amennyiben elnöki döntéssel a tanács javaslatát fogadták el.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter felszólította a várost a második gazdasági ismétlőiskola felállítására, melynek céljaira husz hold földet, az iskola felépítését és beruházását kívánja. Ezzel szemben átengedi az iskolajövedelem 80 százalékát és gondoskodik a tanerőkről. A bizottság elfogadásra ajánlja a miniszter leiratát.

Az Árpád-téri ref. templom elhelyezésének kérdésénél a bizottság a Magoss György dr. tiszti főügyész javaslatát fogadta el, vagyis hogy a templom a Nyil-utca tengelyébe építtessék, úgy azonban, hogy a ref. egyház véleményét is meghallgatja.

A Bethlen-u. 39-ik számú házat tulajdonosa a városnak megvételre ajánlotta. A bizottság nem javasolja a telek megvételét.

Biczó Gyula kérelmét, melyben a város épületeinek javítására kötött szerződésben megállapított munkabér 10 százalékos emelését kéri, a bizottság nem ajánlja teljesítendőnek.

A főiskolai második segédkönyvtárosi állásnak szervezésére a bizottság 1500 korona megadását javasolja.

A bizottság néhány apróbb ügyet intézett még el minden vita nélkül.

— **Hirdetmény.** A m. kir. honvédelmi miniszter urnak f. évi szeptember hó 2-án kelt 8419. eln. számú körrendelete szerint a közös hadsereg és honvédség, nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a folyó évben nem tartatnak meg. Kivételt képez azonban, hogy a tartalékos hadapródok és hason állásuak, valamint a tartalékos hadapród jelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartoznak, kötelesek úgy az idén, mint ezentul éven. ként fő-, esetleg utóbemutatáson megjelenni, amire nézve különben felsőbb paracsnokságaik által is utasítottatni fognak. A tiszti bemutatók az eddigi módon a folyó évben is megtartatnak. Megjegyeztetik még, hogy a népfelkelők időszaki jelentkezése, mely a mult évben szünetelt, a folyó évben újra életbe lép, erre nézve az intézkedés már megtétt; A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályától.

— **Országos Magyar Nemességi Lexikon.** Kiss István dr. Kőszeghy Sándor, Pálmay József és Rexa Dezső, a vármegyei levéltárosok értekezletének megbízásából Országos Magyar Nemességi Lexikont adnak ki. A szerkesztőség lapunk felelős szerkesztőjét is felkérte munkatársnak. Az első füzet a jövő hóban már megjelenik.

18,106/1908. sz.

Must eladási hirdetemény.

A városi szegényház szőlőtelepén termelt 80—100 hektoliternyi olasz rizlinggel vegyes must, folyó hó 30-án délelőtt 11 órákor a városháza kistanácstermében megtartandó szóbeli árverésen el fog adatni. Az eladás kisebb részletekben is eszközöltetik.

Az árverésben résztvevők kötelesek az árverés megkezdése előtt a bizottság elnökének kezébe, ha az egész termésre árverelnek, 100, azaz száz korona bántpénzt, ha pedig csak részletekre, akkor 30 koronát készpénzben letenni.

Vevő kötetes leend a szükséges mennyiségű hordót a gondnok által megjelölt napon az intézet telepére kiszállítatni, a mustot a leszüretelés napján elszállítatni s az esedékes árösszeget az intézet gondnokának kezébe egy összegben azonnal lefizetni.

A megjelölt mennyiségért szavatosság nem vállalatik.

A szőlő leszedését és beszüretését a szegényház gondnoka fogja az intézet szegényei által ingyenesen eszközöltetni.

Debreczen, 1908 szeptember hó 14.

Oláh Károly,

a szegényügyi bizottság elnöke.

Hirdetemény.

Debreczen szabad királyi város közigazgatási bizottságának folyó évi szeptember hó 5-én 598. szám alatt kelt határozata folytán az utadói pénztár 1909—1910. évekre összeállított költségelőirányzata az 1890. évi I. t.-c. 22 §-a értelmében a mai naptól kezdődőleg 15 napi közszemlére a polgármesteri hivatalban kitétetik.

Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy az, az ellen irányuló észrevételeiket ugyancsak a polgármesteri hivatalhoz fentebb jelzett határidő alatt beadhatják.

Debreczen, 1908 szeptember 23.

Kovács József s. k.
polgármester.

12,966/1908. sz.

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező B. Szilágyi-féle 14 hold 525 négyszögöl területű föld az 1908. évi október hó 1-től az 1909. évi október hó 1-ig terjedő 1 évre, a f. évi október hó 5. napján d. e. 9 órákor a városháza nagytermében nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1908. évi szeptember hó 22-én.

A városi Tanács.

9764.

VI. 1908. szám.

Hirdetemény

a népfölkelés jelentkezéséről.

Az 1893. évi XXXVII. t.-cikk alapján mindazon, a város területén tartózkodó katonailag kiképzett népfölkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában, vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfölkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, f. évi október hó 1., 2., 3.,

5. és 6. napjain reggel 7 órákor a péterfiai „Honvéd laktanyában“ személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak.

A jelentkezéshez vasuton utazó népfölkelésre kötelezettek, ha magukat a népfölkelési igazolványi könyvvel az állomási pénztárnál igazolják, a katonai díjszabásban megállapított menetdíj-kedvezményben részesítetnek, illetve katonamenetjeggyel utazhatnak. Hogy pedig a népfölkelés jelentkezése által mindenki foglalatosságában a legrövidebb ideig gátoltassék, a megjelenésre a következő sorrend állapítottatik meg, ugymint:

1908 okt. 1-én az 1874. évben születettek és fiatalabbak

„	„	2-án	„	1873. és 1872.	„	„
„	„	3-án	„	1871. és 1870.	„	„
„	„	4-én	szünet			
„	„	5-én	„	1869. és 1868.	„	„
„	„	6-án	„	1867. és 1866.	„	„

A személyes jelentkezéshez a népfölkelési igazolványi könyv és az ajánlati lap (kilépti bizonyítvány) elhozandók, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandók. Írásban jelentkezhetnek: a tisztjelöltek, papok, az állami és közigazgatási tisztviselők s egyéb alkalmazottak, továbbá a betegek, a tengeren vagy külföldön utazók, a népfölkelésszolgálat alól fölmentetnek: az erdészek, bányászok, posta, távirda, vasut, gőzhajó szolgálatában alkalmazottak és a fogházakban letartóztatottak.

Az írásbeli jelentkezéshez Debreczenben a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Piac-u., városház épület I-ső emelet 17. sz. a.) ingyen „Jelentkező-lap“ kapható, melynek kitöltésére s egyéb kezelésére nézve a katonai és illetőségi ügyosztály és a jelentkező-lapra nyomtatott „Figyelmeztetés“ nyújt felvilágosítást.

Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfölkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 4—10. egész 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik.

Figyelmeztetés. A jelentkezésnél — különbeni elzárás terhe mellett — mindenki józan állapotban tartozik megjelenni.

Debreczen, 1908. évi szept. 12-én.

A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

Debreczen sz. kir. város kórházi bizottságától.

Debreczen sz. kir. város közkórházánál sürgősségi kötszerek 1909 január hó 1-étől (Vatta Hydrophil gaze [moll], jodoform gaze stb.) vállalt utján óhajtja 3 évre biztosítani a kórházi bizottság.

Felhívja mindazon gyárat, gyógyáru és kötszer kereskedőket, akik ezen szállítást elnyerni óhajtják, hogy mintákkal és 200 korona, vagy annak megfelelő óvadékképes értékpapírral felszerelt zártajánlataikat 1907. évi november hó 12-én d. e. 12 óráig Debreczen sz. kir. város közkórházának gondnokánál mulhatatlanul adják be, mert elkéssetten, vagy bánompénz és minta nélküli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Vállalat elnyerése esetén a 200 korona 400 koronára egészítendő ki.

Részletes feltételek a közkórház gondnokánál megtekinthetők.

Debreczen, 1908 szept. hó.

Kórházi Bizottság.